

๓๒ เกร็ดความรู้ เกี่ยวกับเดือนชะอฺบาน

โดย ชัยคุ มูฮำหมัด บิน ศอลิหฺ อัลมุญญิด

อบู ชัยดฺ อัลลัม บิน หะซัน ฮาลัม | แปล

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله

หนังสือเล่มนี้คือ เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเดือนชะอฺบาน ดังนั้นเราจึงขอ
ต่ออัลลอฮ์ให้พระองค์ทรงให้เราทั้งหลายได้รับประโยชน์จากเนื้อหาหนังสือ
เล่มนี้และเรื่องที่เกี่ยวข้อ และขอพระองค์ทรงตอบแทนความดีของทุกคนที่
ร่วมเตรียมเนื้อหาและเผยแพร่มันออกไปด้วยเถิด

๑- เดือนชะอฺบาน คือ เดือนลำดับที่ 8 ตามปฏิทินฮิจเราะฮ์ที่อยู่ระหว่างเดือนเราะญับและเดือนเราะมาฎอน

เดือนนี้ถูกเรียกเช่นนั้น เพราะชาวอาหรับจะกระจัดกระจายเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อออกไปค้นหา

บ้างก็กล่าวว่า มันมาจากการที่บรรดาชนเผ่ารวมตัวกันในถ้ำต่าง ๆ ในเวลานั้น บ้างก็กล่าวว่า เพราะว่ามันปรากฏระหว่างเดือนเราะญับและเราะมาฎอน

และพหูพจน์ของชะอฺบาน คือ (شعابين) ชะอาปีน และ (شعبانات) ชะอฺบานาต¹

๒- เดือนชะอฺบานเป็นเดือนอันประเสริฐที่ผู้คนส่วนใหญ่หลงลืมไม่ใส่ใจมันที่อยู่ระหว่างเราะญับและเราะมาฎอน และสนับสนุนให้มีการถือศีลอดเป็นอย่างมากในเดือนนี้

((عن أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَمْ أَرَكَ تَصُومُ شَهْرًا مِنَ الشُّهُورِ مَا تَصُومُ مِنْ شَعْبَانَ. قَالَ : " ذَلِكَ شَهْرٌ يَغْفُلُ النَّاسُ عَنْهُ بَيْنَ رَجَبٍ وَرَمَضَانَ، وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَأُحِبُّ أَنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ"))

ความว่า

¹ ดู ตัฟซีร อิบน์กุษัยร (เล่มที่ 4 หน้าที่ 147) และหนังสือ ลิขานุลอาร็อบ (เล่มที่ 1 หน้าที่ 502)

จากท่านอุซามะฮฺ บิน ซัยด์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า “ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านเราะซูลลอฮฺ ฉันไม่เคยเห็นท่านทำการถือศีลอดในเดือนใดมากเหมือนกับที่ท่านทำการถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน?” ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า “เดือน(ชะอฺบาน)แห่งนี้เป็นเดือนที่ผู้คนหลงลืมมัน ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนเราะฎับและเดือนเราะมะฎอน มันเป็นเดือนที่การงานต่าง ๆ จะถูกยกขึ้นไปยังองค์อภิบาลแห่งสากลโลก ดังนั้นฉันจึงพอใจที่จะให้การทำงานของฉันถูกยกขึ้นสู่พระองค์ในสภาพที่ฉันกำลังถือศีลอดอยู่”²

๓- ท่านนบี ﷺ จะทำการถือศีลอดสุนนะฮฺในเดือนนี้ด้วยจำนวนวันที่มากกว่าเดือนอื่น ๆ เพราะท่านจะถือศีลอดส่วนใหญ่ของมัน

ตั้งที่อุ้มมุลมุมินีนท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้กล่าวว่า

((مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَكْمَلَ صِيَامَ شَهْرٍ قَطُّ إِلَّا رَمَضَانَ، وَمَا رَأَيْتُهُ فِي شَهْرٍ أَكْثَرَ مِنْهُ صِيَامًا فِي شَعْبَانَ))

ความว่า

(ฉันไม่เคยเห็นท่านนบี ﷺ ทำการถือศีลอดเดือนใดเต็มเดือนนอกจากเดือนเราะมะฎอน และฉันไม่เคยเห็นท่านถือศีลอดในเดือนใดอย่างมากมายมากกว่าการถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน)³

² ดูหนังสือ สุนันอันนะซาอี (หะดีษเลขที่ 2357) และซัยคัลอัลบานีย ได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษที่ หะสันในหนังสือ อัซซิลซิละฮฺอัศศอฮิหะฮฺ (หะดีษเลขที่ 1898)

³ ดูหนังสือศอฮิหฺอัลบุคอรี (หะดีษเลขที่ 1969) และมุสลิม (หะดีษเลขที่ 1156) ซึ่งสำนวนนี้เป็นของท่าน

และในบาง riwayat ยะฮฺท่านหญิงได้กล่าวว่า

((كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ كُلَّهُ، كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ إِلَّا قَلِيلًا))

ความว่า

“ท่านนบีได้ทำการถือศีลอดทั้งเดือนชะอฺบาน และท่านนบีได้ถือศีลอดทั้งเดือนนอกจากวันน้อยนิด(ที่ท่านไม่ได้ถือศีลอด)”⁴

๔- ท่านเราะซูล ﷺ ไม่เคยถือศีลอดสองเดือนติดต่อกันเลยยกเว้นเดือนชะอฺบาน และเดือนเราะมาฎอน ซึ่งท่านจะทำการถือศีลอดในเดือนชะอฺบานเป็นส่วนใหญ่แล้วต่อไปด้วยการถือศีลอดทั้งเดือนเราะมาฎอน ดังที่อุมมุละมุมินีน ท่านหญิง อุมมุสะละมะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้กล่าวว่า

((مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ إِلَّا شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ))

ความว่า

(ฉันไม่เคยเห็นท่านนบี ﷺ ทำการถือศีลอดสองเดือนติดต่อกันยกเว้นเดือนชะอฺบานและเดือนเราะมาฎอน)⁵

๕- ผู้คนต่างหลงลืมเมินเฉยในการถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน เพราะมันถูกนำหน้าด้วยกับเดือนต้องห้ามนั่นคือเดือนเราะญับ -ซึ่งการถือศีลอดในเดือนต้องห้ามทั้งสี่นั้นโดยทั่วไปแล้ว เป็นสิ่งที่ถูกสนับสนุนให้ปฏิบัติมันโดยที่ไม่เชื่อ

⁴ ดูหนังสือศอฮิฮอัลบุคอรี (หะดีษเลขที่ 1970) และมุสลิม (หะดีษเลขที่ 1156)

⁵ รายงานโดยอัตติรมิซีย (หะดีษเลขที่ 736) และอันนะซาอีย (หะดีษเลขที่ 2350) และชัยคุอัลลามานียได้ให้สถานะว่าศอฮิฮ

ว่ามันมีความประเสริฐพิเศษเฉพาะของเดือนเราะฎิบเหนือเดือนอื่น ๆ - และเดือนชะอฺบานก็จะถูกถามมาด้วยกับเดือนเราะมะฎอนอันบารอกะฮฺ จนทำให้ผู้คนโง่เขลาการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนจนไม่สนใจการถือศีลอดเดือนชะอฺบาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการสนับสนุนให้ถือศีลอดในเดือนชะอฺบานเป็นอย่างมาก

๖- คำพูดของท่านนบี ﷺ ที่ว่า

((ذَلِكَ شَهْرٌ يَغْفُلُ النَّاسُ عَنْهُ بَيْنَ رَجَبٍ وَرَمَضَانَ...))

ความว่า

(เดือน(ชะอฺบาน)นั้น เป็นเดือนหนึ่งที่ผู้คนหลงลืมไม่สนใจมัน ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนเราะฎิบและเดือนเราะมะฎอน...)

หะดีษนี้ชี้ให้เราเห็นว่า สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เวลาที่ผู้คนหลงใหลหลงลืมด้วยกับฏออะฮฺความดีงาม เพราะสิ่งนี้คือสิ่งที่อัลลอฮฺทรงรักและพอพระทัยมัน ด้วยเหตุนี้ บรรดาสะลัฟสนับสนุนส่งเสริมให้ละหมาดซุนนะฮฺระหว่างมัฆริบและอิชาอฺ เพราะพวกเขากล่าวว่า (มันคือช่วงเวลาแห่งการหลงลืม) และการกียามทำความดีในช่วงสุดท้ายของกลางคืนถูกให้ความสำคัญประเสริฐเหนือกว่าเวลาอื่น เพราะความหลงลืมหลับใหลของผู้คนจากการรำลึกถึงอัลลอฮฺในช่วงเวลานั้น ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

((أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنَ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْآخِرِ؛ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ))

ความว่า

(ช่วงเวลาใกล้ขีดระหว่างพระผู้อภิบาลกับบ่าวของพระองค์มากที่สุด คือช่วงเวลาสุดท้ายของยามค่ำคืน และหากท่านสามารถที่เป็นเป็นหนึ่งในผู้ที่รำลึกถึงอัลลอฮ์ในช่วงเวลานั้นได้ก็จงทำเถิด)⁶

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่สนับสนุนให้มีการชุกรุลลอฮ์ รำลึกถึงอัลลอฮ์ในสถานที่ต่าง ๆ ที่ผู้คนมักหลงลืมพระองค์เป็นอย่างมาก และสถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งไร้สาระ และมีการชุกรุลลอฮ์น้อยนิด เช่น ตามตลาดต่าง ๆ และวงชาที่ไร้สาระต่าง ๆ⁷

๗- หนึ่งในประโยชน์ของการปฏิบัติกรงานในเวลาที่ผู้คนหลงลืม คือ แท้จริงคนมุสลิมเมื่อเขาได้ฟื้นฟูเต็มเต็มเวลาที่ผู้คนหลับไหลด้วยการภวนอะฮ์การงานที่ดี สิ่งนั้นจะเป็นการงานที่งานลับ และการพยายามปกปิดการงาน ซุนนะฮ์ ถือว่าเป็นการใกล้ชิดกับการอิคลาสมากที่สุด เพราะคนมุสลิมจะไม่ปลอดภัยในตัวเองจากริยาอูอด໌໌໌เมื่อเขาเปิดเผยการงานที่ดีของเขา

๘- การถือศีลอดในเดือนชะอฺบานประเสริฐกว่าการถือศีลอดในเดือนต้องห้ามทั้งสี่ เพราะเนื่องจากว่าเดือนชะอฺบานกับเราะมาฎอนเปรียบเสมือนซุนนะฮ์เราะวาติบกับสิ่งที่เป็นฟัรฎูวาอิบซึ่งมันจะมีความประเสริฐคล้ายสิ่งที่เป็นฟัรฎูและซุนนะฮ์เราะวาติบประเสริฐกว่าซุนนะฮ์ทั่วไปฉันใด การถือศีลอดในเดือน

⁶ รายงานโดยอັตติรมิซีย (หะดีษเลขที่ 3579) และอันนะซาอีย (หะดีษเลขที่ 572) และชัยค์อัลอัลบานียได้ให้สถานะว่าศอฮิห

⁷ ดูหนังสือ ละฆออิฟุลมะอาริฟของอิบนุเราะญับ (หน้าที่ 131)

ก่อนเราะมาฎอนและเดือนหลังจากนี้ก็ย่อมประเสริฐกว่าเดือนที่ห่างไกลจาก
เดือนเราะมาฎอนนั้น^๘

๙- ส่วนคำพูดของท่านนบี ﷺ ว่า

((أَفْضَلُ الصَّيَّامِ بَعْدَ رَمَضَانَ؛ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمُ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ
الْفَرِيضَةِ؛ صَلَاةُ اللَّيْلِ))

ความว่า

(การการถือศีลอดที่ประเสริฐที่สุดหลังจากเดือนเราะมาฎอน คือ เดือน
ของอัลลอฮ์ที่ต้องห้าม และการละหมาดที่ประเสริฐที่สุดหลังจากละหมาด
ฟัรฎู นั่นคือละหมาดยามค่ำคืน)^๙

ความประเสริฐนี้มันหมายถึงเหนือกว่าสิ่งที่เป็นสุนนะฮ์มุญลัก ซึ่งการถือศีลอด
สุนนะฮ์มุญลักที่ประเสริฐที่สุดคือการถือศีลอดเดือนมุหัรร์รอมแล้วเดือน
ต้องห้ามที่เหลือ เสมือนกับการละหมาดสุนนะฮ์มุญลักที่ประเสริฐที่สุดคือการ
ละหมาดยามค่ำคืน

ส่วนการถือศีลอดเดือนชะอฺบานนั้นเป็นการถือศีลอดที่ติดต่อกับเดือน
เราะมาฎอน เช่นเดียวกับการถือศีลอด 6 วันในเดือนเซอวาลนั้น ประเสริฐกว่า
สุนนะฮ์มุญลักทั้งมวล เช่นเดียวกันกับการละหมาดที่ประเสริฐที่สุดหลังจาก
ฟัรฎูและสุนนะฮ์เราะวาติบ คือ กิยามุลลัยล เพราะละหมาดสุนนะฮ์

^๘ ดูหนังสือ ละอูอิลฟูลมะอาริฟของอิบนุเราะญับ (หน้าที่ 34 และ 129)

^๙ รายงานโดยมุสลิมในศอฮีหฺของท่าน (หะดีษเลขที่ 1163)

เราวาติบก่อนและหลังละหมาดฟัรฎูนั้นดีกว่าการละหมาดกียามุลลัยล-ใน
ทัศนะของอุลามาอส่วนใหญ่- เพราะมันติดต่อกับละหมาดฟัรฎู¹⁰

๑๐- เดือนชะอฺบานเป็นเดือนแห่งการยกการงานในรอบปีไปยังอัลลอฮ์
ตะอาลา ดังที่ปรากฏในหะดีษของท่านเราะซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَأَحِبُّ أَنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وَأَنَا
صَائِمٌ))

ความว่า

(มันเป็นเดือนที่การงานต่าง ๆ จะถูกยกขึ้นไปยังองค์อภิบาลแห่งสากล
โลก ดังนั้นฉันจึงรักที่จะให้การงานของฉันถูกยกขึ้นสู่พระองค์ในสภาพที่ฉัน
กำลังถือศีลอดอยู่)

ท่านนบี ﷺ รักที่จะให้การงานของท่านถูกยกขึ้นสู่ในสภาพที่ท่านกำลัง
ถือศีลอดอยู่ เพราะมันจะทำให้การงานจะถูกตอบรับได้มากยิ่งขึ้น และ
ระดับชั้น ณ อัลลอฮ์จะถูกสถานะให้สูงขึ้น ดังนั้น มุสลิมควรเจริญรอยตาม
ท่านนบี ﷺ ในเรื่องนี้ และจงทำการถือศีลอดในเดือนชะอฺบานให้มาก

๑๑- การยกการงานและแสดงมันต่อหน้าอัลลอฮ์ ตะอาลา มี 3 ประเภท
ด้วยกัน ดังที่หลักฐานทางศาสนาได้ชี้ให้เห็น ¹¹

¹⁰ ดูหนังสือ ละกฏอฟีฟุลมะอาริฟของอิบนุเราะอฺญับ (หน้าที่ 34 และ 129)

¹¹ ดูหนังสือ (ตะชีบุสสุนัน อปีดาวูด)ของอิบนุญกัยยิม (เล่มที่ 3 หน้าที่ 199) และหนังสือ ฎอริกุลอิจเราะะตัยน (หน้าที่ 85) และหนังสือ ละกฏอฟีฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 126)

ประเภทแรก การยกการงานขึ้นแบบรายวัน

ในทุก ๆ วันการงานจะยกขึ้นไปสองรอบต่อวัน รอบเช้าและรอบเย็น ดังที่ปรากฏในหะดีษท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

((يُرْفَعُ إِلَيْهِ عَمَلُ اللَّيْلِ قَبْلَ عَمَلِ النَّهَارِ، وَعَمَلُ النَّهَارِ قَبْلَ عَمَلِ اللَّيْلِ))

ความว่า

((จะถูกยกการงานของกลางคืนไปยังพระองค์ก่อนการงานของเที่ยงวัน และการงานของเที่ยงวันถูกยกไปยังพระองค์ก่อนการงานของกลางคืน))¹²

การงานของกลางวันจะถูกยกในช่วงท้ายของวัน และการงานของกลางคืนจะถูกยกไปในช่วงท้ายของกลางคืน มะลาอิกะฮ์จะยกการงานของกลางคืนช่วงแรกของเวลาเช้า (พะญุร) และจะยกการงานของกลางวันในเวลาเย็น(อัศรี) ดังในหะดีษ

((يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ، وَيَجْتَمِعُونَ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ وَصَلَاةِ الْعَصْرِ، ثُمَّ يَرْجِعُ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُمْ، فَيَسْأَلُهُمْ رَبُّهُمْ، وَهُوَ أَعْلَمُ بِهِمْ، كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادِي ؟ فَيَقُولُونَ : تَرَكْنَاهُمْ، وَهُمْ يُصَلُّونَ، وَأَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ))

ความว่า

((ในหมู่พวกท่านมีผู้ที่คอยสอดส่อง ซึ่งเป็นมะลาอิกะฮ์กลางคืนและมะลาอิกะฮ์กลางวัน โดยพวกเขาจะมารวมกันในช่วงเวลาละหมาดฟัจรและละหมาดอัศรี จากนั้น(มะลาอิกะฮ์)ที่อยู่กับพวกท่านตอนกลางคืนก็จะขึ้นไป (อัลลอฮ์)ได้ถามพวกเขา(ทั้งที่พระองค์)ทรงรู้ดีกว่าพวกเขาว่า พวกเขาจากมา

¹² รายงานโดยมุสลิม (หะดีษเลขที่ 179)

บ่าวของข้าเป็นอย่างไรบ้าง พวกเขา(มลาอิกะฮฺ)ตอบว่า (ขณะที่)พวกเราจาก พวกเขามาพวกเขามา พวกเขากำลังละหมาด และตอนที่พวกเราไปหาพวกเขา พวกเขาก็ละหมาดอยู่¹³

((และผู้ใดในช่วงเวลานั้น(ช่วงที่การงานถูกยก)อยู่ในการเชื่อฟังอัลลอฮ์ เขาจะถูกมอบความจำเริญในริสกีและการงานของเขา))¹⁴

ด้วยเหตุนี้ ท่านอับดุลอะซียะฮฺหาค เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้ร้องไห้ในช่วงท้ายของวัน แล้วกล่าวว่า ((ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรถูกยกขึ้นไปบ้างจากการงานของฉัน))¹⁵

ประเภทที่สอง คือ การนำเสนอรอบสัปดาห์

การงานต่าง ๆ จะถูกนำเสนอต่อหน้าอัลลอฮ์สัปดาห์สองรอบ ทุกวัน จันทร์และวันพฤหัสบดี ดังในหะดีษ

((تُعْرَضُ أَعْمَالُ النَّاسِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ ؛ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْاَحْمِيسِ، فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ، إِلَّا عَبْدًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحَاءٌ، فَيُقَالُ : ائْتَرُكُوا - أَوْ اِرْكُوا - هَذَيْنِ حَتَّى يَفِيئَا))

ความว่า

((การงานของมนุษย์จะถูกนำเสนอในทุกสัปดาห์สองครั้ง นั่นคือวัน จันทร์และวันพฤหัสบดี และจะถูกอภัยโทษแก่บ่าวผู้ศรัทธาทุกคน(ในช่วงนั้น) ยกเว้นบ่าวที่ระหว่างเขาและพี่น้องของเขามีความบาดหมางกัน และจะถูก

¹³ รายงานโดยอัลบุคอรีย (หะดีษเลขที่ 555) และมุสลิม (หะดีษเลขที่ 632)

¹⁴ ดูพิตหุลบารียของท่านอิบนุหะญัร (เล่มที่ 2 หน้า ที่ 37)

¹⁵ ดูหนังสือ ละกฏออิฟลมะอาริฟ (หน้าที่ 127)

กล่าวว่า “จงละทิ้งพวกเขาทั้งสอง(จากการอภัยโทษ)จนกว่าเขาทั้งสองจะคืนดีกัน))¹⁶

ท่านอิบรอฮีม อันนะคออียฺ เราะหิมาฮุลลอฮฺ ได้ร้องไห้ต่อหน้าภรรยาของท่านในวันพฤหัสบดี แล้วนางก็ร้องไห้ต่อหน้าท่านเช่นกัน แล้วท่านก็กล่าวว่า ((วันนี้เป็นวันที่ การงานของเราจะถูกนำเสนอต่อหน้าอัลลอฮฺ อัชชะวะญฺล))¹⁷

ประเภทที่สาม การยกการงานในรอบปี

การงานในรอบปีจะถูกยกขึ้นครั้งเดียวในรอบปีในเดือนชะอฺบาน ดังที่มีอยู่ในหะดีษของท่านนบี คือลลัลลออะลยฮิวาลลัม

((وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ))

ความว่า

((มันเป็นเดือนที่การงานต่างๆ จะถูกยกขึ้นไปยังองค์ผู้อภิบาลแห่งสากลโลก))

หลังจากนั้นการงานตลอดชีวิตทั้งหมดของลูกหลานอาดัมจะถูกยกขึ้นไปหลังจากเสียชีวิต เมื่อครบอายุขัย การงานทั้งหมดในชีวิตจะถูกยกขึ้นไปนำเสนอยังอัลลอฮฺและถูกบันทึกไว้ในสมุดบันทึกการงาน และนี่คือการนำเสนอสุดท้าย

¹⁶ รายงานโดยมุสลิม (หะดีษเลขที่ 36)

¹⁷ ดูหนังสือ ละกฏอฟีลมะอาริฟ (หน้าที่ 127)

- ๑๒- สำหรับทุกการนำเสนอการงานนั้น อัลลอฮฺเท่านั้นที่ทรงรับรู้ถึง
 หิกมะฮฺของมัน และสารนั้นมาจากพระองค์ ส่วนผู้ส่งสารนั้นคือ
 ท่านเราะซูลุลลอฮฺ และสำหรับเรานั้นมีหน้าที่ในการยอมรับเชื่อมั่นกับมัน
- ๑๓- เป็นที่สนับสนุนสำหรับมุสลิมที่จะเตรียมเสปียงแห่งความดีงามต่าง ๆ
 ในช่วงเวลาแห่งการยกการงานและนำเสนอไปยังอัลลอฮฺ ด้วยกับการถือศีลอด
 ในทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้ทำเป็นแบบอย่างมาก่อน
 หน้านี้แล้ว และสนับสนุนให้มุสลิมทำการถือศีลอดเป็นอย่างมากในเดือนชะอฺ
 บาน รวมถึงการเพิ่มพูนการงานที่ดีในการตลอดวันและยามค่ำคืน และเข้า
 ไกล่ชิดอัลลอฮฺด้วยการงานที่พระองค์ทรงรักและทรงพอพระทัยมัน
- ๑๔- บรรดามุสลิมควรที่จะต้องรำลึกอยู่เสมอว่าการงานของพวกเขาจะถูก
 ยกขึ้นไปยังอัลลอฮฺในเดือนนี้ ไม่ว่าจะเป็นการงานที่ดีและการงานที่ชั่ว พวกเขา
 เขาจึงเลือกสำหรับตัวพวกเขาเองดูสิว่าอะไรที่พวกเขาอยากให้มันถูกยกไปยัง
 พระเจ้าของพวกเขา พวกเขาจะเลือกสิ่งที่จะเป็นสาเหตุสู่การผลตอบแทนที่ดี
 งามอย่างมากมาย หรือบทลงโทษอันแสนสาหัส และอะไรบ้างที่จะถูกตอบรับ
 หรือปฏิเสธในการงานของพวกเขา -ขออัลลอฮฺทรงให้เราห่างไกล-
- ๑๕- เดือนชะอฺบานเสมือนกับประตูสู่เดือนเราะมะฎอน และเป็นตั้งการ
 ฝึกซ้อมในการถือศีลอดของมัน เหตุนี้จึงมีการสนับสนุนในเดือนนี้เสมือนสิ่งที่
 สนับสนุนให้ทำในเดือนเราะมะฎอน ไม่ว่าจะเป็นการถือศีลอด การอ่าน
 อัลกุรอาน เพื่อเป็นการฝึกซ้อมก่อนการพบเดือนเราะมะฎอน และทำความ
 คุ่นชินแก่ตัวเองในการเชื่อฟังพระผู้ทรงเมตตาอย่างยิ่ง

ฉะนั้นมุสลิมเอ๋ย จงรีบเร่งเถิดในการเชื่อฟังอัลลอฮฺอย่างมากมายใน
 เดือนชะอฺบาน และจงเตรียมพร้อมให้ดีเพื่อเดือนเราะมะฎอนที่กำลังเคลื่อน

คลานเข้ามาหา เพื่อว่าเขาจะไม่เข้าสู่เดือนเราะมาฎอนในสภาพที่ยุ่งยากหนัก
อึ้งสำหรับเขา แต่ทว่าเขาได้เตรียมตัวมาดี ฝึกซ้อมจนเคยชิน และพบว่าความ
หอมหวานของการถือศีลอดในเดือนชะอฺบานแล้ว จึงทำให้เขาเข้าสู่เดือน
เราะมาฎอนด้วยความรู้สึกมีพลังและกระปรี้กระเปร่า¹⁸

๑๖- บางส่วนได้พำนักถึงความหนักหนายุ่งยากของการถือศีลอด การกิ
ยาม และการเคาะตะมัลกุรอ่านในเดือนเราะมาฎอน นั้นเป็นเพราะพวกเขาไม่
ถือศีลอด ไม่กียามยกเว้นในเดือนเราะมาฎอนเพียงเท่านั้น แล้วไหนละ การ
ฝึกฝน การฝึกซ้อมและการเตรียมตัวต้อนรับเราะมาฎอนในเดือนชะอฺบาน?

แท้จริงร่างกายและจิตใจนั้นเมื่อมันเคยชินอยู่กับการพักผ่อนและการ
นอน การลุกขึ้นยืนจากการพักผ่อนและการนอนจะเป็นเรื่องยากและเหน็ด
เหนื่อยหากไร้ซึ่งการเตรียมตัวและฝึกฝน

เสมือนที่ท่านอบูบักรฺ อัลบัลดียฺ เราะหิมาฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า “เดือน
เราะญับ เป็นเดือนแห่งการเพาะปลูก และเดือนชะอฺบานเป็นเดือนแห่งการรด
น้ำใส่ปุ๋ย ส่วนเดือนเราะมาฎอนเป็นเดือนแห่งการเก็บเกี่ยวผลผลิต”

และท่านก็ได้กล่าวว่า “เดือนเราะญับเปรียบเสมือนสายลม และเดือน
ชะอฺบานเปรียบดั่งก้อนเมฆที่มีดครีမ် และเดือนเราะมาฎอนเปรียบดั่งสาย
ฝน”¹⁹

และผู้ใดก็ตามที่ไม่เพาะปลูกในเดือนเราะญับ และไม่รดน้ำใส่ปุ๋ยใน
เดือนชะอฺบาน แล้วเขาจะเก็บเกี่ยวผลผลิตในเดือนเราะมาฎอนได้อย่างไร?
และเขาจะได้พบกับความหอมหวานในการถืออะฮฺเศาะฮฺเชอ์ฟิงและอิบาดะฮฺในเราะ

¹⁸ ดูหนังสือ ละอูอิลฟูลมะอาริฟ (หน้าที่ 134)

¹⁹ ดูหนังสือละอูอิลฟูลมะอาริฟของท่านอิบนุเราะญับ (หน้าที่ 121)

มาฏอนได้อย่างไรหากเขาไม่เตรียมพร้อมสิ่งใดสำหรับตัวเองก่อนการมาถึงของเราะมาฏอน?

พวกเราจงรีบไขว่คว้าโอกาสก่อนที่เราจะพลาดมันไป ท่านยะหฺยา บิน มุอฺอาซุ เราะหิมาฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า

((ฉันจะไม่ร้องไห้ให้กับตัวเองหากฉันจบชีวิตลง แต่ฉันจะร้องไห้ให้กับความต้องการของฉันหากมันพลาดจากฉันไป))²⁰

๑๗- บรรดาสะลัฟจะใช้เวลาทั้งหมดเพื่ออ่านอัลกุรอ่านในเดือนชะอฺบาน และพวกเขาได้กล่าวว่า

((เดือนชะอฺบาน คือ เดือนแห่งบรรดานักอ่าน-อัลกุรอ่าน-))²¹

๑๘- เดือนชะอฺบานเป็นโอกาสในการช่วยเหลือบรรดาผู้ยากจนและแร้นแค้น และเป็นโอกาสในการบริจาคทานแก่พวกเขาเพื่อพวกเขาจะได้เก็บของเหล่านั้นเสียยิ่งในการถือศีลอดและกียามในเดือนเราะมาฏอนอย่างเต็มที่

๑๙- หนึ่งในความผิดพลาดที่แพร่หลาย คือ การที่คนบางคนนั้นชะกาด ของพวกเขาได้ครอบรอบปีพอดีในเดือนเราะฎับหรือเดือนชะอฺบาน แล้วพวกเขาได้ประวิงเวลาในการจำมันไปจนถึงเดือนเราะมาฏอนเพราะพวกเขาคิดเองว่า สิ่งนั้นคือสิ่งที่ประเสริฐกว่าสำหรับพวกเขาและทำให้ได้รับผลบุญมากกว่า

การล่าช้าในการจ่ายชะกาดหากทรัพย์สินที่ครบลิมีตและครอบรอบปี เป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต เพราะถือเป็นการอธรรมต่อบรรดาคนยากจน และทำให้พวกเขาได้รับสิทธิล่าช้า แล้วยังเป็นการฝ่าฝืนต่อผู้อภิบาลแห่งสากลโลก เพราะเขาละเลยขอบเขตของพระองค์

²⁰ ดูหนังสือ ทิลยะตุลเอาลียาอฺ (เล่มที่ 10 หน้า 51) และหนังสือ อัซซียัร (เล่มที่ 13 หน้า 51)

²¹ ดูหนังสือละอูอิลมุอะอาริฟของท่านอิบนุเราะฎับ (หน้า 135)

แต่ทว่า การจ่ายชะกาตก่อนถึงกำหนดรอบปีนั้นเป็นที่ยอนุญาตเพราะความต้องการของบรรดาฟุเกาะรออคนยากจน และเพื่อช่วยเหลือจนเจือพวกเขา

๒๐- ผู้ใดที่ยังมีการถือศีลอดชดเชยเดือนเราะมาฎอนในปีที่ผ่านมาหลงเหลืออยู่ วาฮิบจำเป็นเหนือเขาที่ต้องถือศีลอดชดในเดือนชะอฺบานก่อนการเข้ามาของเดือนเราะมาฎอนในปีที่จะมาถึงตราบใดที่เขามีความสามารถที่จะทำมันและไม่อนุญาตให้เขาประวิงการชดเชยมันจนถึงหลังเราะมาฎอนอีกปีโดยไร้สาเหตุใด ๆ

อุมมุลมูมินีนท่านหญิงอะอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้กล่าวว่า

((كَانَ يَكُونُ عَلَيَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ، فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَفْضِي إِلَّا فِي شَعْبَانَ.
قَالَ يَحْيَى : الشُّغْلُ مِنَ النَّبِيِّ، أَوْ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ))

ความว่า

((ฉันนั้นมีการถือศีลอดของเดือนเราะมาฎอน-ที่ผ่านมา-ที่หลงฉันต้องชดใช้ แล้วฉันก็ไม่สามารถในการชดใช้มันได้นอกจากในเดือนชะอฺบาน)) ท่านยะหฺยา-ผู้รายงาน-ได้กล่าวว่า ((เนื่องจากยุ่งอยู่กับท่านนบีคือลัลลอฮุอะลัยฮิซซาลัม หรือการปรนนิบัติท่านนบี))²²

ท่านอัลหาฟิซ อิบน์หะญัวร์ เราะหิมาฮุลลอฮฺได้กล่าวว่า

²² รายงานโดยอัลบุคอรี (หะดีษเลขที่ 1950) และมุสลิม (หะดีษเลขที่ 1950)

((และสิ่งที่ได้จากการที่ท่านหญิงพยายามที่จะทำสิ่งนั้นในเดือนชะอฺบานคือ อนุญาตให้ประวิงเวลาในการชดใช้ถือศีลอดล่าช้าจนกระทั่งเข้าเดือนเราะมาฎอนปีถัดไป))²³

๒๑- ผู้ใดที่ยังมีการถือศีลอดชดใช้เดือนเราะมาฎอนหลงเหลืออยู่ และเขายังไม่ชดใช้มันจนกระทั่งเดือนเราะมาฎอนปีถัดมาได้เข้ามา -มีสองกรณี-

- หากการล่าช้าในการชดใช้เพราะมีสาเหตุที่ติดต่อกันระหว่างสองเราะมาฎอน จำเป็นสำหรับเขาที่ต้องชดใช้มันหลังจากเดือนเราะมาฎอนปีที่สองโดยที่เขาไม่จำเป็นต้องทำอะไร ๆ พร้อมกับการชดใช้นั้น เช่นกรณีหากเขาล้มป่วยและอาการป่วยยืดยาวจนถึงเดือนเราะมาฎอนปีถัดมา ในกรณีนี้ ไม่ถือว่าเป็นความผิดบาปใด ๆ ในความล่าช้าในการชดใช้ถือศีลอด เพราะเขาได้รับการอนุโลม และไม่มีสิ่งใด ๆ สำหรับเขานอกจากการชดใช้เท่านั้น เขาแค่ชดใช้ถือศีลอดตามจำนวนวันที่เขาได้ขาดไป
- หากการล่าช้าในการชดใช้โดยไร้สาเหตุใด ๆ ในกรณีนี้ เขาจะได้รับบาปเนื่องจากความล่าช้าในการชดใช้โดยไม่มีสาเหตุใด ๆ และบรรดาอุลามาอ์ล้วนเห็นพ้องต้องกันว่าวาญิบจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเขาที่ต้องถือศีลอดชดใช้ แต่ทว่าพวกเขามีความเห็นขัดแย้งกันว่า เขาจำเป็นต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮ์เพราะความล่าช้าหรือเปล่า?

บ้างก็กล่าวว่า เขาต้องถือศีลอดชดใช้ และต้องให้อาหารเป็นการกัฟฟาเราะฮ์ทุกวันที่ชดใช้วันละหนึ่งคน ทักษะนี้เป็นทักษะของอิหม่ามมาลิก อิหม่ามอัชชาฟีอีย์ และอิหม่ามอะหมัด และมีหลักฐานจากศอฮาบะฮ์บางส่วนว่าเขาปฏิบัติเช่นนั้น

²³ ดูหนังสือ ฟัตหุลบารีย์ (เล่มที่ 4 หน้า 191)

บ้างก็กล่าวว่า เขาต้องถือศีลอดชดใช้อย่างเดียวโดยที่ไม่ต้องให้อาหารแก่คนยากจนใด ๆ ซึ่งทัศนะนี้เป็นทัศนะของอิหม่ามอบูหะนีฟะฮฺ และชัยคอบินุอฺษัยมีนได้เลือกเห็นด้วยกับทัศนะนี้²⁴

๒๒- ไม่อนุญาตให้ทำการเฉลิมฉลองในคำคืนนิสฟูชะฮะอฺบาน เพราะเจาะจงการกียามในคำคืนนั้น เจาะจงการถือศีลอดในวันนั้น เจาะจงการเยี่ยมเยียนสุสาน บริจาคทานแทนวิญญาณผู้ตาย หรือเจาะจงอิบาดะฮฺประเภทใดประเภทหนึ่งในช่วงวันและคำคืนของวันโดยเฉพาะ เพราะทั้งหมดล้วนเป็นบิตอะฮฺตุรฺที่ทั้งสิ้น

และไม่มีหะดีษใดที่ถูกต้องที่สามารถนำมาเป็นหลักฐานเกี่ยวกับความประเสริฐของคำคืนนิสฟูชะฮะอฺบาน ซึ่งหะดีษต่าง ๆ ในเรื่องนี้ หากไม่ใช่หะดีษฎะอฺอีฟก็เป็นหะดีษที่เมาฎฺวะะจอมปลอม ซึ่งก็ยังมีบางส่วนของผู้ที่ให้สถานะหะดีษบางส่วนเกี่ยวกับความประเสริฐของนิสฟูชะฮะอฺบานว่าถูกต้อง

ส่วนหะดีษที่ปรากฏเกี่ยวกับความประเสริฐของการละหมาดยามคำคืนนิสฟูชะฮะอฺบานนั้น หากไม่ใช่หะดีษฎะอฺอีฟก็เป็นหะดีษที่เมาฎฺวะะโกหกใส่ท่านนบี ﷺ และไม่ปรากฏหลักฐานที่ถูกต้องใด ๆ เลยเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าจะจากท่านนบี ﷺ หรือ ศอฮาบะฮฺท่านใดเลย²⁵

²⁴ ดูหนังสือ อัมเนียของอิบนุกุตามะฮฺ (เล่มที่ 4 หน้า 400) และหนังสือ อัลมัจมีอะ ของอันนะวะวี (เล่มที่ 6 หน้า 366) หนังสือละอูอฺฟุลมะฮารีฟของท่านอิบนุเราะฮฺบ (หน้า 134) และหนังสือ อัซซุหฺรุลมุต็อ ของ อิบนุอฺษัยมีน (เล่มที่ 6 หน้า 445)

²⁵ ดูหนังสือ อัลมะนาอฺลุมนีฟ ของอิบนุกัลอัยยิม (หน้า 98) และหนังสือ ละอูอฺฟุลมะฮารีฟ (หน้า 137) และหนังสือ อัลฟะวาอิด อัลมัจมูอะฮฺ ของ อัชเชกานีย (หน้า 106) และพะตาวาของชัยคฺ อิบนุ บาซ (เล่มที่ 1 หน้า 186) และพะตาวา อัลลัจนะฮฺอัลดะอิมะฮฺ (เล่มที่ 3 หน้า 61)

๒๓- ผู้ใดที่ชีวิตปกติของเขาทำการกียามมุลลัลยฺลเป็นประจำ และเขาก็ยืนละหมาดยามค่ำคืนนิสฟูชะอฺบานเหมือนที่เขายืนกียามมุลลัลยฺลในค่ำคืนทั่วไป โดยที่ไม่เชื่อว่าจะมีความประเสริฐเฉพาะของการกียามในค่ำคืนนั้น หรือไม่มีการเพิ่มพูนการงานหรือความขยันใด ๆ ในคืนนั้นเป็นการเฉพาะก็ถือว่าไม่เป็นปัญหาใด ๆ

๒๔- ไม่มีการบัญญัติใด ๆ ให้มีการเจาะจงถือศีลอดในวันนิสฟูชะอฺบานเป็นการเฉพาะ นอกจากว่ามันไปตรงกับวันที่เขาถือศีลอดเป็นปกติเช่นวันจันทร์ และวันพฤหัสบดีโดยที่ไม่เชื่อว่าจะมีความประเสริฐเฉพาะของการถือศีลอดในวันนั้น และหะดีษที่ปรากฏที่ส่งเสริมให้มีการถือศีลอดในวันนั้นล้วนฎาะอ์ฟไม่ถูกต้องใด ๆ

๒๕- วันนิสฟูชะอฺบานคือ วันหนึ่งในบรรดาอัยยามุลบัยฎ ที่สนับสนุนให้ทำการถือศีลอดในวันเหล่านั้นในทุก ๆ เดือน ซึ่งวันนั้นคือวันที่ 13 วันที่ 14 และ 15 ของทุกเดือน และหากใครที่ถือศีลอดในวันนิสฟูชะอฺบานพร้อมกับวันที่ 13 และ 14 เขาก็ได้ปฏิบัติตามสุนนะฮฺแล้วโดยที่เขาต้องไม่เชื่อว่าจะมีความประเสริฐเฉพาะของการถือศีลอดในวันนิสฟูชะอฺบาน

ส่วนผู้ใดที่เจาะจงการถือศีลอดเฉพาะวันที่ 15 ของเดือนชะอฺบาน จะไม่ถูกเรียกว่าเขานั้นได้ถือศีลอดในอัยยามุลบัยฎ เพราะเขาจะไม่เจาะจงวันที่ 15 วันเดียวยกเว้นเขาต้องเชื่อว่าจะมีความประเสริฐเฉพาะของการถือศีลอดในวันเหนือวันอื่น ๆ ในเดือนชะอฺบานแน่นอน ซึ่งสิ่งนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้าม²⁶

๒๖- หะดีษของท่านนบี ﷺ ที่ว่า

²⁶ ดูหนังสือ อิกติฎอ อัสศิรอตมุสตะกิม ของชัยคุลอิสลาม อิบน์ ตัยมียะฮฺ (เล่มที่ 2 หน้าที่ 138) และหนังสือ ละฎออิฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 136) และพะตาวาของชัยคุ อิบน์ บาซ (เล่มที่ 1 หน้าที่ 186 และ 191) และสิ่งนี้คือสิ่งที่ชัยคุ อิบน์ญิบรีน ได้พิทวาไว้

((إِذَا اتَّصَفَ شَعْبَانُ فَلَا تَصُومُوا))

ความว่า

“เมื่อชะอฺบานได้ถึงครึ่งเดือน พวกเจ้าก็จงอย่าถือศีลอด”²⁷

อุลามาอส่วนใหญ่ได้ให้สถานะว่าเป็นหะดีษฎาะอ์ฟ และกิบาร์อะอิมมะฮฺได้กล่าวว่า เป็นหะดีษที่มุงัร ซึ่งบรรดาอิหม่ามใหญ่ ๆ ที่ว่าคือ อิหม่าม अबดุลเราะฮฺมาน บิน มะฮฺดียฺ อิหม่ามอะหมัด อิหม่ามอบู ชุรอะฮฺ อรรอชียฺ และท่านอื่น ๆ²⁸

และหากยึดจากสิ่งนี้ ก็ไม่ถือว่ามักรูฮฺน่ารังเกียจใด ๆ ที่จะทำการถือศีลอดหลังจากครึ่งแรกของเดือนชะอฺบาน ยกเว้นการถือศีลอดหนึ่งหรือสองวัน ก่อนถึงเราะมาฎอนเพราะมันต้องห้าม

๒๗- ส่วนผู้ใดยึดทัศนะที่ว่าหะดีษนี้ถูกต้อง และยึดทัศนะที่ห้ามการถือศีลอดหลังจากครึ่งเดือนแรกของเดือนชะอฺบาน -ซึ่งเป็นทัศนะของอัชชาฟิอียะฮฺ- ก็มีข้อยกเว้นในการห้ามนี้ นั่นคือ ผู้ใดที่ถือศีลอดเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น ผู้ใดที่ ถือศีลอดทุกวันจันทร์และพฤหัสบดีเป็นประจำ เขาสามารถที่จะทำการถือศีลอดได้แม้ว่าหลังจากผ่านพ้นครึ่งแรกของเดือนชะอฺบานก็ตาม

และผู้ใดที่เริ่มต้นการถือศีลอดตั้งแต่ต้นของเดือนชะอฺบานก่อนครึ่งเดือนของมันแล้วเขาก็ถือศีลอดต่อเนื่องหลังจากครึ่งเดือนของชะอฺบาน สิ่งนี้ไม่ถือว่าอยู่ในการถูกห้ามแต่อย่างใด เพราะท่านนบี ﷺ ได้กระทำความัน ดังในหะดีษที่ว่า

²⁷ รายงานโดยอบู ดาวูด (หะดีษเลขที่ 738) และอัต-ติรมิซียฺ (หะดีษเลขที่ 2337) และอิบนุ มาญะฮฺ (หะดีษเลขที่ 1651)

²⁸ ดูหนังสือ ละกฏอ์ฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 135)

((كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ كُلَّهُ، كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ إِلَّا قَلِيلًا))

ความว่า

“ท่านนบีได้ทำการถือศีลอดทั้งเดือนชะอฺบาน และท่านนบีได้ถือศีลอดทั้งเดือนนอกจากวันน้อยนิด(ที่ท่านไม่ได้ถือศีลอด)”²⁹

และการห้ามถือศีลอดหลังจากครึ่งเดือนแรกของชะอฺบานเป็นข้อยกเว้นเช่นกันสำหรับผู้ถือศีลอดหลังจากครึ่งแรกของเดือนเพื่อชดใช้การถือศีลอดของเดือนเราะมะฎอนที่ผ่านมา³⁰

๒๘- การถือศีลอดล่วงหน้าหนึ่งหรือสองวันก่อนเราะมะฎอนเป็นสิ่งที่ต้องห้าม ยกเว้นผู้ที่ถือศีลอดเป็นประจำอยู่แล้ว การถือศีลอดนะซัร การชดเชยที่ถือศีลอดของเราะมะฎอนปีที่ผ่านมา หรือการถือศีลอดต่อเนื่องกันกับการถือศีลอดก่อนหน้าในเดือนชะอฺบาน ดังหะดีษนบี ﷺ ที่ว่า

((لَا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْهُ))

ความว่า “อย่าได้ถือศีลอดก่อนเดือนเราะมะฎอนหนึ่งหรือสองวัน ยกเว้นคนที่เคยถือศีลอดมาก่อนหน้านั้น ก็อนุญาตให้เขาถือศีลอดได้”

๒๙- การถือศีลอดช่วงท้ายของเดือนชะอฺบานนั้น - 1 หรือ 2 วันก่อนเข้าเดือนเราะมะฎอน- มี 3 กรณีด้วยกัน

²⁹ ดูหนังสือศอฮ์อัลบุคอรี (หะดีษเลขที่ 1970) และมุสลิม (หะดีษเลขที่ 1156)

³⁰ ดูหนังสือ อัลมััจมะอะ ของอันนะวะวีย์ (เล่มที่ 6 หน้า 399) หนังสือ รียาฎุซซอลิฮีน (หน้าที่ 354) หนังสือ (ตะชีบุสสุन्न อิบิฏาวุด)ของอิบนุลกัฏฏิม (เล่มที่ 2 หน้า 20) และหนังสือ ละฎอฮิฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 136)

-**กรณีแรก** การถือศีลอดด้วยการเนียตว่า ข้าพเจ้าถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน เพื่อเชื่อว่าอาจจะเข้าเดือนเราะมะฎอนแล้ว กรณีนี้ ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม)

- **กรณีที่สอง** คือ การถือศีลอดเพราะมีการนะชะรฺบบานไว้ หรือเพื่อชดเชย (เกาะฎอ์) ถือศีลอดเราะมาฎอนที่ขาดไป หรือเพื่อทดแทนกรณีที่ทำผิด (กัฟฟาเราะฮฺ) ในกรณีนี้ ถือว่าเป็นที่อนุญาตในการถือศีลอดในวันนั้น

- **กรณีที่สาม** คือ การถือศีลอดซุนนะฮฺทั่ว ๆ ไป (ซุนนะฮฺมุสลัก) ถือว่าเป็นสิ่งที่มักฺรอุฮฺสำหรับเขา ยกเว้นว่ามันตรงกับวันเวลาที่เขาถือศีลอดเป็นประจำเช่นวันจันทร์และวันพฤหัสบดี หรือเขาได้ทำการถือศีลอดก่อนการมาถึงของสองวันก่อนเราะมาฎอนแล้ว จึงถือศีลอดต่อเนื่องจนเข้าเดือนเราะมาฎอน³¹

๓๐- หิกมะฮฺวิหยปัญญาจากการห้ามไม่ให้ทำการถือศีลอด หนึ่งหรือสองวันก่อนเดือนเราะมาฎอน³² ก็เพื่อว่าเขาจะไม่ถือศีลอดเพิ่มในเดือนเราะมาฎอนในวันที่ไม่ใช่วันของเดือนเราะมาฎอน และเพื่อจะได้ไม่ตกไปสู่ความผิดของชาวคัมภีร์ได้ทำไว้เกี่ยวกับการถือศีลอดของพวกเขา ซึ่งพวกเขาจะเพิ่มจำนวนวันในการถือศีลอดวาญิบด้วยกับความคิดและอารมณ์ของพวกเขาเอง

และเช่นเดียวกัน การห้ามที่ว่่านั้นเพื่อเป็นการแบ่งแยกชัดเจนระหว่าง การถือศีลอดฟัรฎูกับซุนนะฮฺ เพราะการแบ่งแยกระหว่างสิ่งที่เป็นฟัรฎูและซุนนะฮฺถือเป็นสิ่งที่ซุนนะฮฺ ด้วยเหตุนี้ ท่านนบี ﷺ จึงห้ามการละหมาด

³¹ ดูหนังสือ ซัรหฺศอฮิหมุสลิมของอันนะวะวี (เล่มที่ 7 หน้า 194) และหนังสือ ละฆออิฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 144)

³² ดูหนังสือ ละฆออิฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ 144)

ซุนนะฮฺหลังละหมาดฟัรฎูในทันทีจนกว่าจะมีการแบ่งแยกระหว่างมันด้วยกับคำพูดใด ๆ หรือการเคลื่อนย้ายจากที่เดิม³³

๓๑- วันแห่งการสงสยคือวันที่ 30 ของเดือนชะอฺบาน เมื่อท้องฟ้าปิดต่อมนุษย์ทำให้พวกเขาไม่เห็นจันทร์เสี้ยวของเดือนเราะมะฎอน

ที่วันนั้นถูกเรียกเช่นนั้นก็เพราะมันเป็นวันที่สงสยว่า ตกลงมันคือวันที่ 30 ของเดือนชะอฺบาน หรือว่าเป็นวันแรกของเดือนเราะมะฎอน?

การถือศีลอดในวันนั้นเป็นที่ต้องห้าม ยกเว้นว่ามันตรงกับวันเวลาที่เขาถือศีลอดทุกวันจันทร์-พฤหัสบดีเป็นประจำอยู่แล้ว ด้วยกับหะดีษของท่านอัมมารุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า

((مَنْ صَامَ يَوْمَ الشَّكِّ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.))

ความว่า

(ผู้ใดที่ถือศีลอดในวันแห่งการสงสย เขาคนนั้นได้ฝ่าฝืนอบุลกอซิม رضي الله عنه แล้ว)³⁴

๓๒- ในเดือนชะอฺบานมีเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่ยิ่งใหญ่ ดังเช่น
- การบัญญัติให้มีการถือศีลอดเดือนเราะมะฎอนในปีที่ 2 ของการอิจเราะฮฺ

³³ ดูหนังสือศอฮิหมุสลิม (หะดีษเลขที่ 883)

³⁴ รายงานโดยอัลบุคอรีแบบมุอัลลักในสำนวนที่หนักแน่น (เล่มที่3 หน้าที่ 27) และอบูดาวูดได้รายงานด้วยสายที่รายงานที่ต่อเนื่อง (หะดีษเลขที่ 2334) อัตติรมิซีย (หะดีษเลขที่ 686) อันนะซาอีย (หะดีษเลขที่ 2188) และอิบนุมาญะฮฺ (หะดีษเลขที่ 1645) ซัยคอัลอัลบานียให้สถานะว่าศอฮิหฺ

- ปรากฏการณ์เปลี่ยนกิบลัตจากบัยตุลมักดิสไปยังกะบะฮ์ในปีที่ 2 ของการฮิจเราะฮ์ (บ้างก็กล่าวว่า มันเกิดขึ้นในเดือนเราะญับ และบ้างก็กล่าวว่า เดือนญุมาดอาอาเคาะเราะฮ์)
- การแต่งงานของท่านนบี ﷺ กับท่านหญิงหุฟศะฮะเราะฎียัลลอฮุอันฮา ในปีที่ 3 ของการฮิจเราะฮ์
- สงครามบนิอฺลมุศฏอลิกในปีที่ 5 แห่งการฮิจเราะฮ์
- สงครามตะบูกในปีที่ 9 ของการฮิจเราะฮ์ ซึ่งเกิดขึ้นในเดือนเราะญับ และท่านนบี ﷺ เดินทางกลับจากสงครามนั้นในเดือนเราะมะฎอน และบ้างก็ว่า ในเดือนชะอฺบาน
- และปรากฏการณ์อื่น ๆ อีกมากมาย

เราขออวดต่ออัลลอฮ์ให้พระองค์ทรงประทานเตาฟีกให้แก่
เราได้ปฏิบัติตามสุนนะฮ์ และสิ่งที่พระองค์ทรงรักและพอ
พระทัยมัน และขอให้พระองค์ทรงทำให้เราห่างไกลจาก
บิดอะฮ์อุตริกรรมทางศาสนาทั้งหลายด้วยเถิด

والحمد لله رب العالمين

ท่านอบูบักร์ อัลบิลดียะ
เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า

“เดือนเราะญับ เป็นเดือนแห่งการเพาะปลูก
เดือนชะอฺบานเป็นเดือนแห่งการรดน้ำใส่ปุ๋ย
ส่วนเดือนเราะมาฎอนเป็นเดือนแห่งการเก็บเกี่ยวผลผลิต”

-หนังสือละฆออ์ฟุลมะอาริฟ (หน้าที่ ๑๒๑)-

شعبان

